

2. Гільберт Т., Тарнавська С., Павич Н. Гільберт Т. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Київ Генеза, 2019. 256 с. URL : <https://nuschool.com.ua/lessons/world/1-2klas/index.html>

3. Мірошник С. І. Теоретичні основи навчальної проектної діяльності учнів. Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. Випуск №2(23), 2014 р. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2383

4. Мороз П. В., Мороз І. В. Дослідницька діяльність учнів у процесі навчання всесвітньої історії в основній школі : методичний посібник. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 96 с.

5. Організація проектної діяльності учнів: навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форми навчання. Уклад. З. О. Возна. Умань : «ВПЦ» Візаві, 2019. 263 с.

6. Освітні технології: навч.-метод. посіб. За ред. О. Пехоти, А. Кіктенко, О. Любарської. Київ: Видавництво А.С.К., 2002. 255с.

*Мороз Петро Володимирович,
канд. пед. наук, ст. наук. співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна
Давиденко Ігор Іванович,
вчитель історії вищої категорії,
Великоолександрівський ліцей Пристоличної сільської ради
Бориспільського району Київської області*

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ

Під навчальним проектом розуміють діяльність учнів із розв'язання конкретної проблеми, спрямованої на досягнення заздалегідь запланованого результату. Проектна діяльність учнів передбачає перенесення знань у нові умови для розв'язання значущої проблеми, досягнення кінцевого результату в процесі цілевизначення, планування й здійснення проєкту [5]. Методом проєктів доцільно скористатися в тоді, коли в освітньому процесі слід розв'язати дослідницьке/творче завдання, що передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів і засобів навчання, а з іншого – інтегрування й застосування знань і вмінь із різних галузей науки/навчальних предметів. Цей метод передбачає такі етапи: 1) виявлення проблеми та її обговорення; 2) формулювання гіпотези; 3) визначення плану роботи та методів

дослідження; 4) самостійна робота учнів/груп з виконання завдань проєкту; 5) аналіз отриманих результатів; 6) презентація та захист проєкту [3; 4].

У проєктній діяльності виокремлюють діяльність учнів та вчителів. На думку Н. Гупана, добре продумана організація проєкту вчителем буде ключем до успіху. Дослідник виокремлює такі важливі моменти, на яких доцільно зосередитися вчителю а реалізації проєктної технології: 1) вибір теми, яку слід формулювати як проблему, що відкриває учням поле для дослідження; 2) розробка комплексу індивідуальних і групових завдань, що всебічно висвітлюють обрану тему й уможливають залучення всіх учнів класу (з урахуванням пізнавальних можливостей кожного з них); 3) надання учням рекомендацій з пошуку, аналізу та застосування інформації, де передбачено опрацювання ними щонайменше 4–5 різних додаткових джерел відповідного змісту; 4) розробка й надання учням віковідповідних інструкцій з поетапного виконання проєкту; 5) визначення й обговорення з учнями форми представлення результатів проєктної діяльності [2].

Тематику проєктів учитель може визначати разом з учнями, враховуючи при цьому інтереси учнів та їхніх батьків, регіональні особливості, матеріально-технічну базу закладу загальної середньої освіти, рівень підготовленості учнів тощо. З цією метою можна провести опитування або анкетування, запропонувавши учням підкреслити декілька проблем, які їм найбільш цікаві.

Щодо діяльності учнів методичній літературі поширеним є опис основних етапів виконання навчальних проєктів під назвою «П'ять П»: 1. Проблема, яку потрібно розв'язати в процесі виконання проєкту, висунування припущень (гіпотез), які будуть перевірятися. 2. Планування – складання плану роботи, визначенням термінів, етапів роботи та виконавців. 3. Пошук інформації в різних джерелах, її аналіз, систематизація. 4. Продукт – підготовка запланованого результату проєкту: комп'ютерної (мультимедійної) презентації, пригодницької ситуації, лепбуку тощо. 5. Презентація – представлення та захист «кінцевого продукту» однокласникам і однокласницям [5, с. 70].

Існує кілька варіантів залученості учнів в навчальне проєктування, як-от:

1. *Самостійне проєктування*: учні самостійно визначають ідею проєкту й алгоритм дій, а вчитель консулює їх із деяких питань. 2. *Проєктування з допомогою вчителя*: вчитель пропонує ідею проєкту й алгоритм дій, учні виконують дії самостійно, вчитель консулює з проблем, які виникають в учнів. 3. *Проєктування з заданими ідеєю й алгоритмом дій*: учитель/автор підручника визначає ідею/алгоритм, учні виконують чітко визначені завдання.

До основних структурних елементів виконання проєктів відносять:

I. Визначення мети навчального проєкту й постановка проблеми.

II. Планування виконання проєкту (строк, учасники, форма презентації).

III. Хід реалізації проєкту: створення груп, розподіл завдань проєкту між групами та в самій групі між її учасниками; визначення джерел інформації, її збирання; аналіз і систематизація одержаної інформації, висування гіпотез; підбиття підсумків, оформлення результатів; проведення презентацій проєктів.

IV. Загальне обговорення (рефлексія) результатів дослідження [6].

Ключові слова: проєктна діяльність, метод проєктів, Нова українська школа.

Список використаних джерел та літератури

1. Гільберт Т., Тарнавська С., Павич Н. Гільберт Т. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. Київ Генеза, 2019. 256 с. URL : <https://nuschool.com.ua/lessons/world/1-2klas/index.html>

2. Гупан Н. М. Проєктна діяльність учнів з історії у контексті Нової української школи. *Актуальні проблеми сучасної освіти: реалії та перспективи* : матеріали V (IV) Всеукраїнської конференції студентів та викладачів закладів освіти. Том 1. Дніпро : ВСП «Маріупольський фаховий коледж ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», 2023. С. 31–32. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/735402/>

3. Мірошник С. І. Теоретичні основи навчальної проєктної діяльності учнів. Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. Випуск №2(23), 2014 р. URL : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2383

4. Мороз П. В., Мороз І. В. Дослідницька діяльність учнів у процесі навчання всесвітньої історії в основній школі : методичний посібник. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 96 с.

5. Пометун О. І., Малієнко Ю. Б., Ремех Т. О. Досліджуємо історію і суспільство. Інтегрований курс. : підручник для 5 класу закл. заг. серед. освіти. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2023. 176 с.

6. Організація проєктної діяльності учнів: навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форми навчання. Уклад. З. О. Возна. Умань : «ВПЦ» Візаві, 2019. 263 с.